

Integrale monitoring van begrazing in de Noordwaard

In dit project wordt met verschillende monitoringtechnieken gekeken wat de effecten zijn van de grote grazers die door Free Nature worden ingezet bij het beheren van de nieuwe inrichting van het gebied. Zowel op de ontwikkeling van de vegetatie als de waardering van het gebied door alle betrokkenen. Moderne digitale methoden worden daarbij op bruikbaarheid getest.

Bron: Hogeschool van Hall Larenstein, Ben ter Mull

De Noordwaard is ingericht in het kader van Ruimte voor de Rivier om bij hoogwater de opstuwing in de Merwede te beperken. Daartoe is via dijkverlaging, het op terpen zetten van gebouwen en het graven van krekens de inrichting veranderd. Aannemer Gebr. Van Kessel heeft het gebied in onderhoud in opdracht van Rijkswaterstaat om te zorgen dat de veiligheidsnormen in verband met opstuwing worden gewaarborgd.

Free Nature wordt door van Kessel ingehuurd om met hun kudde de ontwikkeling van de vegetatie in toom te houden. Ecologisch Bureau Waardenburg begeleidt deze ontwikkelingen.

De samenwerkende onderwijsinstellingen (Wellant College in Dordrecht, Helicon MBO in Velp, Hogeschool InHolland in Delft en penvoerder Hogeschool van Hall Larenstein in Velp) zijn met deze 4 partijen een 2 jaar lopend onderzoeksproject gestart om de ontwikkelingen te monitoren. En daarbij te kijken of met nieuwe digitale technieken de onderzoeksmethodieken ondersteund kunnen worden. Zodat de inzichten die daaruit voortvloeien in het onderwijs verwerkt kunnen worden.

Bron: Amoun Mensink en Joost Boogaard

Een aantal deelvragen zijn geformuleerd:

- Hoe gedragen de grote grazers zich en welke effecten heeft dat op de vegetatie ontwikkeling ?
- Hoe reageert de doorstroming in het gebied op veranderingen in de vegetatie structuur (modelmatig onderbouwd)
- Wat zijn de ecologische ontwikkelingen in bredere zin (flora en fauna) in het gebied ?
- Hoe worden de nieuwe ontwikkelingen in sociaal economisch opzicht gewaardeerd door de gebruikers van het gebied ?
- Kunnen conclusies geformuleerd worden over de bijdragen van de grote grazers aan de verschillende doelen die bij de inrichting van de Noordwaard een rol spelen. En kunnen we daarmee een bouwsteen leveren voor een integrale visie op de toekomst van het gebied.